

ΕΡΩΤΗΣΗ

Αθήνα, 8/3/2023

Του: Βιλιάρδου Βασιλείου, βουλευτή Επικρατείας

ΠΡΟΣ: Τον κ. Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων

ΘΕΜΑ: «Ζημιά στην παραγωγή κάστανων στην ευρύτερη περιοχή του Δήμου Τεμπών από την φυτική ασθένεια της “φαιάς σήψης”»

Κύριε Υπουργέ,

Όπως μας ενημερώνει ο Δήμαρχος των Τεμπών σε πρόσφατη σχετική επιστολή του, στην περιοχή των Τεμπών καλλιεργούνται, σήμερα, περίπου 3000 στρέμματα με καστανιές και η σχετική παραγωγή ανέρχεται πάνω από 600 τόνους ετησίως. Τα 2800 στρέμματα βρίσκονται στο ορεινό δασικό σύμπλεγμα Κισσάβου και η εκμετάλλευσή τους γίνεται από τους κατοίκους της Τοπικής Κοινότητας Αμπελακίων, ενώ την διαχείριση συνολικά για την καλλιέργεια του κάστανου την αναλαμβάνει ο Τοπικός Συνεταιρισμός Αμπελακίων. Τα υπόλοιπα στρέμματα καλλιεργούνται από τους κατοίκους της Τοπικής Κοινότητας Σπηλιάς (60 στρέμματα), ενώ 140 στρέμματα βρίσκονται στην ευρύτερη περιοχή του Κάτω Ολύμπου και συγκεκριμένα στις Τοπικές Κοινότητες Πυργετού, Αιγάνης και Κρανιάς.

Ήδη από το 2021, υπάρχουν σημαντικές αναφορές από καστανοπαραγωγούς της περιοχής για την εμφάνιση συμπτωμάτων σήψης στους καρπούς καστανιάς, κατά την περίοδο της συγκομιδής. Ειδικά κατά την περίοδο συγκομιδής του 2022, το ως άνω πρόβλημα της φαιάς (καφετιάς) σήψης ήταν πολύ έντονο, αφού στην ήδη συγκομισθείσα παραγωγή κάστανων το ποσοστό ζημιάς αγγίζει και το 80%. Πρόκειται για μια μη ορατή με γυμνό μάτι ζημιά, αφού, οι προσβεβλημένοι καρποί παραμένουν γυαλιστεροί, χωρίς να εμφανίζουν εξωτερικά συμπτώματα, κατά την διαλογή τους, ενώ, εσωτερικά, το ενδοσπέρμιο (ψύχα) είναι κατεστραμμένο. Συνέπεια αυτού του φαινομένου είναι να διαπιστώνεται η προσβολή στα επόμενα στάδια μετασυλλεκτικής διαχείρισης του κάστανου και ουσιαστικά, να σταματά οποιαδήποτε διαδικασία εμπορίας και διάθεσης του προϊόντος, αφού, σχεδόν όλη παραγωγή εξάγεται στην Ιταλία.

Σύμφωνα με τα οικονομικά στοιχεία του Νέου Αγροτικού Συνεταιρισμού Αμπελακίων, όπως μας αναφέρει η σχετική επιστολή του Δημάρχου των Τεμπών, έως και το 2021, τα έσοδα της παραγωγής καστανών ανέρχονταν σε 1.700.000€, γεγονός που εξασφάλιζε μια σταθερή δυναμική στην καλλιέργεια, στους κατοίκους και στην προστασία του τοπικού φυσικού περιβάλλοντος. Όσον αφορά όμως στην παραγωγή του 2022, τα έσοδα ανήλθαν δυστυχώς, γύρω στις 700.000€, εμφανώς μειωμένα κατά 60%.

Κατά τα ως άνω δεδομένα, η τιμή διάθεσης των καστών της περιοχής κυμάνθηκε στα 0,80 ευρώ, ανά κιλό παραγόμενου προϊόντος (ζωοτροφές και άλευρα), ενώ, μόλις ένα 25% της παραγωγής δόθηκε για εξαγωγή, με τιμές γύρω στα 2,80€ ανά κιλό. Συνεπώς, το κόστος παραγωγής ανήλθε γύρω στο 1,20 ευρώ ανά κιλό παραγόμενου προϊόντος, χωρίς να συνυπολογίζονται το κόστος ασφάλισης της παραγωγής (ΕΛΓΑ) και του ίδιου του παραγωγού (ΕΦΚΑ), ενώ, τα έσοδα από τις πωλήσεις, προφανώς, δεν καλύπτουν ούτε το 50% του κόστους, όπως αναφέρεται στην ως άνω επιστολή. Δεδομένου ότι, το 35-40% της παραγωγής καστών στα Τέμπη παρέμεινε ασυγκόμιστο πάνω στα δέντρα, αλλά και με δεδομένο το ότι η εμφάνιση προσβολών φαιάς σήψης στην επόμενη καλλιεργητική περίοδο είναι αναμφίβολη, είναι εύκολα διαπιστώσιμο, πως για να παραχθεί ποιοτικό και ανταγωνιστικό εξαγωγίμο προϊόν, το κόστος παραγωγής υπερβαίνει τα τρέχοντα έσοδα από την καλλιέργεια του συγκεκριμένου προϊόντος. Οι συνθήκες αλλά και οι προϋποθέσεις για την συνέχιση της καλλιέργειας καστών έχουν, πλέον, γίνει πολύ δύσκολες, δεδομένης της αύξησης του κόστους χρήσης ενέργειας (πετρέλαιο κίνησης, τιμολόγια ρεύματος για άρδευση), δεδομένης της έλλειψης εργατικού δυναμικού και δεδομένης της τεράστιας αύξησης στην χρήση πρώτων υλών (λιπάσματα, φυτοπροστατευτικά), με αποτέλεσμα, όπως συνέβη και στην γειτονική μας Ιταλία, να τίθεται ζήτημα εγκατάλειψής της.

Η παραπάνω διαμορφωθείσα κατάσταση απαιτεί σημαντικές πρωτοβουλίες από το Υπουργείο σας, προκειμένου να εξευρεθούν μέθοδοι θεραπείας του σχετικού προβλήματος και να διανεμηθούν στο σύνολο των παραγωγών τεκμηριωμένες και κατάλληλες καλλιεργητικές οδηγίες προς θεραπεία αυτής της φυτικής ασθένειας. Όπως αναφέρεται στο τέλος της επιστολής του Δημάρχου των Τεμπών, οι καστανοπαραγωγοί της περιοχής έχουν περιέλθει σε απόγνωση και ζητούν άμεσα την καταβολή ενίσχυσης ύψους 400 και όχι μόνο 150 ευρώ ανά στρέμμα, όπως ανακοινώθηκε, με παράλληλη την ανάγκη για την αξιοποίηση κάθε χρηματοδοτικού εργαλείου ή προγράμματος, ώστε να εξακολουθήσουν οι ντόπιοι καστανοπαραγωγοί να παράγουν κάστανα και τις επόμενες χρονιές.

Με δεδομένα όλα τα παραπάνω,

Ερωτάται ο κ. Υπουργός:

1. Προτίθεσθε να λάβετε τις απαραίτητες πρωτοβουλίες, προκειμένου, αφενός, να αναζητηθεί από τις αρμόδιες Υπηρεσίες σας η πιο αποδοτική μέθοδος θεραπείας των καστανόδεντρων των Τεμπών από την φαιά σήψη, και αφετέρου, να γνωστοποιηθεί η εν λόγω μέθοδος θεραπείας, το ταχύτερο, στους ως άνω καλλιεργητές, προς διάσωση της καλλιέργειας καστών στα Τέμπη;
2. Προτίθεσθε να λάβετε τις απαραίτητες πρωτοβουλίες, έτσι ώστε, όσο πιο άμεσα γίνεται, να καταβληθεί, ενίσχυση στους καστανοπαραγωγούς των Τεμπών ύψους 400 και όχι μόνο 150 ευρώ ανά στρέμμα, προς διάσωση της καλλιέργειας στην περιοχή;

Ο ερωτών βουλευτής

Βασίλειος Βιλιάρδος